

Frederikssund Vikingeboplads

– formidlingscenter for vikingetidens teknologi

Det er ikke uden grund, at Frederikssund er stolt af sit navn: Vikingebyen. I mere end 50 år har aktive borgere opført vikingespil hver sommer, og dette har gjort byen og vikingemyterne kendt over store dele af verden. Frederikssunds vikinger har optrådt for et internationalt publikum, ligesom de har været indbudt til at gæsteoptræde i f.eks. Island, Japan, Spanien, Skotland, England, Argentina, Syrien, Ungarn og Polen med særlig tilrettelagt vikingespil.

Frederikssund Vikingeboplads

I 1993 voksede ideen om at udvide vikingeaktiviteterne med en, historisk korrekt rekonstrueret, landsby, som kunne give publikum en mulighed for at opleve, hvorledes vikingerne levede og

arbejdede. Det var naturligt at søge vikingebopladsen placeret på Kalvøen, lige ved siden af vikingescenen og på bredden af Roskilde Fjord, langs med hvilken udgravninger har vist, at virkelighedens vikinger faktisk levede. Derfor dannedes den 1. januar 1994 den selvejende institution Frederikssund Vikingeboplads, som – i samarbejde med Frederikssund Kommune, Frederiksborg Amt, Kulturbymuseet '96, Arbejdsmarkedsstyrelsen, Undervisningsministeriet, Friluftsrådet og et antal private fonde påbegyndte opførelsen af en klynge grubehuse, en plankevej og en anløbsbro, som tjener som landingsplads for vikingeskibe i sejlads på Roskilde Fjord.

I udvalgte weekends samt i dele af sommerperioden indretter vikingegruppen "Bifrost" værksteder i husene, således at de besøgende får mulighed for at være deltagere snarere end tilskuere. Der er således tale om en række oplevelser af stor turistmæssig værdi. Frederikssund Turistbureau kan oplyse om, hvornår der er arbejdende værksteder. Frederikssund Vikingeboplads er et "frilandsmuseum", hvortil der normalt ikke kræves entré af de besøgende. Til gengæld er der heller ikke ansat permanente omvisere eller kustoder. Kyndig rundvisning kan dog bestilles på Frederikssund Turistbureau, Havnegade 5 A, 3600 Frederikssund, tlf. 47 31 06 85.

Hele anlægget stilles under publikums beskyttelse, og vi beder om, at man behandler bopladsen forsigtigt og nænsomt. En tak til: Arbejdsmarkedsstyrelsen, Frederiksborg Amt, Frederikssund Kommune, Tækkefirmaet Hansson, KTH, Danske Bank, Rotary, Brdr. Hansen, Ryegård Grusgrav, Kong Frederik VII's Stiftelse paa Jægerspris samt private sponsorer.

Plankevej og anløbsbro

Plankevejen er lavet af 5 cm tykke egeplanker af vekslende bredde pålagt på 15 x 15 cm store egestrøer understøttet af nedrammede 15 cm tykke egepæle. Vejens totale bredde er 305 cm, og pælenes modul er 140 cm i begge retninger. Anløbsbroen er en fortsættelse af vejen, også i konstruktiv henseende. Af hensyn til tværstivheden er konstruktionen dog suppleret med 15 x 15 cm store bindebjælker.

Vikingebopladsens grubehuse

På vikingebopladsen er opført fem grubehuse, dvs. små helt nedgravede huse, der har fungeret som værksteder og i visse tilfælde også som midlertidig bolig. Fælles for alle grubehuse er det forsænkede gulvniveau (gruben) og det, at taget har været båret af to kraftige stolper, der har været anbragt overfor hinanden i kanten af gruben.

Når arkæologerne finder sporene efter grubehuse i dag, ja, så er det som oftest kun den nedgravede grube og sporene efter to kraftige tagbærende stolper, der er tilbage. I heldige tilfælde kan man dog også finde spor,

der viser, hvorledes væggene har været konstrueret, f.eks. af planker eller pileflet med lerklining. Overbygningen derimod kender vi intet til, og det er her, arkitekter med speciale i rekonstruktion af oldtidsbygninger kommer ind i billedet. For rekonstruktionstegningerne til vikingebopladsens huse har arkitekt Holger Schmidt fungeret som konsulent.

Det, vi har forsøgt at vise med de fem grubehuse, er de variationer, der findes i husenes grundplan, der kan være rund, oval eller firkantet. Ved praktiske forsøg vil tiden vise, om nogen af de rekonstruerede huse viser sig at have uhensigtsmæssig konstruktionstræk, og de erfaringer, vi gør os på dette punkt, vil være værdifulde, når næste generation af grubehuse skal opføres.

Vikingebopladsens langhus

Hvor grubehusene repræsenterer værkstedshytter og midlertidige boliger, så er langhuset vikingernes permanente bolig. Langhusene kan være indrettet på forskellig vis, alt efter hvilket formål de skulle tjene. Det almindelige langhus i landsbyerne var ofte delt op i en staldende og en beboelsesende, hvorimod de finere langhuse eller "hallen" anvendtes til sammenkomster af forskellig art. Ofte var der ud over "hallen", som lå midt i huset, et rum i hver gavlen, disse rum kunne have forskellige funktioner.

Grundplanen til det langhus, som danner forlægget for langhuset på vikingebopladsen, blev afdækket ved en arkæologisk udgravning i 1995 på en mark lige syd for Gershøj kirke i Hornsherred. Dette hus var ca. 25 m langt, men af praktiske hensyn er rekonstruktionen forkortet med nogle meter.

Sekretariat

Frederikssund Vikingeboplads

Havnegade 5 A

3600 Frederikssund

tlf. 47 31 06 85 eller 40 30 51 26 – www.vikingspil.dk